

DU2768 Seminář: Mediace umění podzim 2014

Vyučující: Mgr. Bc. Alice Stuchlíková, Ph.D.

Náslech

Rozbor komentované prohlídky výstavy vedené historikem umění Příklad analýzy

Nutno vypracovat v den náslechu (živé vzpomínky, přesnost). MS Word (doc/docx).
Vložte do odevzdávacího předmětu Mediace umění optimálně do konce října 2014.

Název instituce (včetně města, není-li obsaženo v názvu), místo konání
Správa pražského hradu, Jízdárna Pražského hradu

Název výstavy a časové rozmezí jejího konání
Zapřažená krása, podtitul Kočáry, saně a nosítka 18.–20. století
20. 8. – 19. 10. 2014

Jméno, příjmení, tituly historika umění a jeho odborná specializace
PhDr. Jaroslav Sojka, Ph.D.
středověké a renesanční umění, umělecké řemeslo a muzeologie (web UK)

**Role historika umění na vybrané výstavě před komentovanou prohlídkou
(např. autor výstavy)**
hlavní autor výstavy

Datum a délka trvání komentované prohlídky (od–do)
sobota 20. 9. 2014 17.00–18.29 h

Cena za komentovanou prohlídku
zdarma k zakoupené vstupence

Účastníci komentované prohlídky (přibližný počet, věkové a jiné složení, jejich chování)
doplním

Typ komentované prohlídky (např. komplexní a/nebo tematická a/nebo výběrová a/nebo ...)
výběrová, ale komplexní

Obsahové kvality výstupu (co)
– seznámení se zrodem a proměnou koncepce výstavy (snaha popularizovat méně známé části sbírky Pražského hradu, Pražský hrad nevlastní ani jeden kočár...),
– prezentace kočárů formou doplňkového průběžného otvírání dvířek a rozkládání schůdků (demonstrace, kterou by si mohl lektor dovolit provádět jen stěží),

- logická vypravěčská linka: sled podstatných informací (počet koní výrazem hierarchie: 8 papež x 6 císař x 4 šlechta x 2 měšťan, sedlák),
- širše vzhledu do problematiky, zároveň otevřeně přiznání vlastní specializace a upřímně i vlastních limitů (nezájem o technickou stránku věci, „Já ani neřídím auto.“),
- zasazování do širšího kontextu (místní orientace na obrazu Olomouce: „Zde je kapucínský klášter.“),
- absence pragocentrismu („Nemusí být vše viděno v Praze.“ v narážce na nepřívezený vzácný pozlacený kočár z hradu a zámku v Českém Krumlově),
- vítané, protože přiměřené subjektivní vsuvky (předchozí výstavy, které na Pražském hradě dělal; v úvodu výstavy jsou „brány jako na Malé Straně, protože spoluautor výstavy tam bydlí“ [spoluautorem byl míněn architekt výstavy Vladimír Kosík]),
- vklady, jež může učinit jen (spolu)autor výstavy (přibližné citáty vytvořené bez audiozáznamu a snažící se co nejpřesněji postihnout význam vyřčeného: „Sem jsem dal tuto vlajku nesprávně nazývanou jako Prezidentská standarta, abych [výškově] vyrovnal ten exponát [koněspřežka] na druhé straně.“; „Na tuto betonovou zeď jsem vybral tento obraz intronizace olomouckého biskupa, protože možnost zavěšení je zde velmi nízká a myslím, že se sem svou délkou i velmi hodí.“; ve vazbě k zápůjčkám na vrcholu sezony: „Zatímco s Prahou se člověk někdy nedomluví, s Moravou vždy.“; „Nedávno jsem objevil Dientzenhoferův návrh kočáru. Doufám, že ho ještě někde publikuji.“; „Do této vitríny jsem dal textil [oblečení], který by bylo samozřejmě nejlepší prezentovat na figurínách, ale vzhledem k dvouměsíčnímu trvání výstavy jsem nakonec zvolil co nejjednodušší formu instalace.“),
- opodstatněná kritika a vyjádření vlastního názoru (různé přístupy v památkové péči: špatně zrekonstruovaný kočár z HZ v Českém Krumlově),
- výklad o exponátech spjatých s životem dospělého i dítěte (v souladu s koncepcí výstavy) – v obecnosti dospělí i dítě (dětí); upozornění na detail barokní mušle viditelný z malé výšky nad zemí

Obsahová negativa výstupu (co)

neodhalena

Formální kvality výstupu (jak)

- soustředěnost, zároveň otevřenost,
- přiměřeně hlasitý a srozumitelný projev,
- pozitivní atmosféra (neopomenuty emoce); bylo vidět, že dělá více poloh své práce rád (příprava výstavy, vedení komentované prohlídky),
- střídání očního kontaktu se skupinou se soustředěním na názorné ukázky na exponátech,
- přiměřeně obtížné kontaktní otázky vzhledem k přítomnému publiku (datum abdikace Ferdinanda I. Dobrotivého; rozbor čs. erbu z 1. republiky; šlechtický rod, který žil na hradě a zámku Frýdlant; kdo dnes sídlí v Clam-Gallasově paláci ad.),
- soustředění se na všechny, a zároveň pozorná a přívětivá reakce na aktivní jednotlivce,
- přenesení zájmu o věc na druhé,
- vyrovnaná, plynulá dynamika – promyšlená strategie průběžně překvapovat (paralela ke koncepci výstavy)

Formální negativa výstupu (jak, tzn. parazitní slova, manýry ad.)

„Jak jistě víte, ...“ – opakováno ve variantách, patrně spjaté se souběžným učitelským působením na Ústavu dějin křesťanského umění na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze

Mé osobní dotazy

PhDr. Sojka užil při popisu postříbřených saní označení zapřažená krása. To mne vedlo k pozdějšímu dotazu, zda se při volbě názvu inspiroval právě těmito saněmi, zda mu vnikly tuto metaforu. J. Sojka odpověděl, že ho to napadlo v souvislosti s nejkrásnějším exponátem výstavy, a to olomouckým kočárem. Posléze se bál, zda ho nějaký lingvista nenapadne za jazykovou nesprávnost, protože tou zapřaženou krásou byli ve skutečnosti koně, nikoli kočár.

Shrnutí

Kultivovaný projev vzdělaného historika umění sršícího energií a zájmem o věc vtáhl do problematiky všechny přítomné. Neunavil a nezahltl. Kvalitně připravená výstava byla doprovázena kvalitním edukačním programem zejména pro dospělé, který lze reálnou úrovní charakterizovat tak, že (by) obstál jak před náročnějšími laiky, tak i před oborovými kolegy (začátečníci i praktici).

Celkové vyznění

Byl to zážitek!

Poznámky

Profesionálně odvedená komentovaná prohlídka motivovala k nákupu katalogu.

Obrazový doprovod

Pokud se vám podaří pořídit fotografie z této komentované prohlídky, tak je v kvalitním rozlišení také vložte do odevzdávacího souboru, a to v samostatném zipovém souboru.

Video k výstavě *Zapřažená krása*:

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126666764-toulava-kamera/214562221500038?index%5B%5D=351637&x=47&y=22>